

Αφροδίτη Νικολαΐδου

Η Αθήνα στο σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο: πλάνα δείκτες, σεκάνς-πόλης και τοπογραφία της αφήγησης

Περίληψη

Από το *Απ' το Χιόνι* (Σωτήρης Γκορίτσας, 1992) μέχρι το *Τετάρτη 04:45* (Αλέξης Αλεξίου 2015), ο σύγχρονος ελληνικός κινηματογράφος αποτελεί τεκμήριο των αλλαγών του αστικού τοπίου. Ωστόσο, πιο σημαντικό είναι ότι αποτελεί τεκμήριο της σχέσης και της οπτικής που έχει η κοινωνία σε μια δεδομένη ιστορική στιγμή με την πόλη. Η μελέτη του τρόπου με τον οποίο αντιμετώπισε ο ελληνικός κινηματογράφος την Αθήνα των τελευταίων περίπου είκοσι χρόνων και που αποτυπώνεται στα συστατικά του ύφους και της αφήγησης αποκαλύπτει και το «λανθάνον που συγκαλύπτεται από το φανερό, το αθέατο που διαφαίνεται στο ορατό». Αυτή η εισήγηση εξετάζει λοιπόν τα πλάνα-δείκτες, τις σεκάνς πόλης, τις επαναλαμβανόμενες τοποθεσίες και χώρους που εδραιώνουν την πρωτεύουσα αλλά και την αφηγηματική λειτουργία που αυτή απέκτησε με τα χρόνια. Έτσι η Αθήνα από ένα απλό σκηνικό που σημαίνεται μέσα από τυποποιημένα πλάνα όπως είναι η Ακρόπολη, η Αθηναϊκή Τριλογία ή το πανοραμικό πλάνο μιας πόλης-τέρας, μετατρέπεται σε βασικό χαρακτήρα της πλοκής στα χρόνια λίγο πριν τους Ολυμπιακούς του 2004, για να ξαναμπει στην αφάνεια αλλά κυρίως για να ανανεώσει την τοπογραφία και τους δείκτες που τη σημαίνουν από το 2008 και μετά.

Λέξεις κλειδιά: Αθήνα, σύγχρονος ελληνικός κινηματογράφος, Ακρόπολη, Αθηναϊκή Τριλογία, Ολυμπιακοί 2004

Αναφορές

- Ferro, M. (1993/2002) *Κινηματογράφος και ιστορία*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
Σηφάκη, Ε., Πούπου, Α., Νικολαΐδου, Α. (2012) *Πόλη και Κινηματογράφος: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: Νήσος.
Sifaki, E., Nikolaidou, A., Poupou, A. (2014) *World Film Locations: Athens*, Bristol, Intellect